

Marokko, 18-28 maart 2014

BvG

BvG

BvG

Inleiding

In het voorjaar van 2014 organiseerde BirdingBreaks in samenwerking met Vogelbescherming Nederland tweemaal een 'beschermingsreis' naar Marokko. Een uitgelezen kans om de prachtige landschappen van dit land te bezoeken in de tijd dat de voorjaarsstrek op zijn hoogtepunt is. Een deel van de opbrengst van de reis kwam ten goede aan het werk voor de bescherming van de ernstig bedreigde heremietibis (of kaalkopibis). Dit succesvolle project wordt uitgevoerd door GREPOM, BirdLife Partner in Marokko en de natuurbeschermingsorganisatie waarmee Vogelbescherming al jaren nauw samenwerkt.

De leiding van deze reis was in handen van Barend van Gernerden (coördinator internationale projecten Vogelbescherming Nederland) en Imad Cherkaoui (directeur GREPOM). De reisgenoten bij deze 'premièrereis' zijn: Marc Detollenaere, Lous Meijer, Jacqueline van Heek, Dorine Loman, Nelly ten Brink, Gerke Visser, Ben Engelen, Trudie Betlem en Gijs van Tol. Dit verslag is samengesteld uit de bijdragen bijdragen van de deelnemers.

<i>Dag</i>	<i>Datum</i>	<i>Route</i>	<i>Overnachting</i>
1	18 maart 2014	Amsterdam - Marrakech - Aït Ourir (lunch) en omgeving	Aït Ourir
2	19 maart 2014	Aït Ourir - Oukaimeden (lunch) - Ourika vallei - Aït Ourir	Aït Ourir
3	20 maart 2014	Aït Ourir - Taddart - Tichka-pas - Ouarzazate (lunch) - Lac Mansour – Boumalne	Boumalne
4	21 maart 2014	Boumalne - weg naar Iknouin - Tinerhir (lunch) - Gorges de Todhra - Boualme - Gorges des Dadès - Boumalne	Boumalne
5	22 maart 2014	Boumalne - steenwoestijn ten oosten van Boumalne - Tinejdad (lunch) - via Ba Touroug naar Erfoud - Rissani – Merzouga	Merzouga
6	23 maart 2014	Merzouga - omgeving met 4x4 - Rissani (lunch) - Merzouga	Merzouga
7	24 maart 2014	Merzouga - Erfoud - Touroug - Tinejdad (lunch) - Lac Mansour – Ouarzazate	Ouarzazate
8	25 maart 2014	Ouarzazate - Lac Mansour - Tazenakht (lunch) - Aoulouz - Taroudant	Taroudant
9	26 maart 2014	Taroudant - Agadir - NP Souss Massa (lunch) – Agadir	Agadir
10	27 maart 2014	Agadir - Tamri (lunch) - Cap Rhir - Agadir - Oued Souss - Agadir	Agadir
11	28 maart 2014	Agadir - Oued Souss - Agadir (lunch) – vliegveld	
(12)	(29 maart 2014)	Aankomst Amsterdam	

Dag 1 - Vroege start en eerste belevenissen

Om vier uur 's ochtends verzamelen we in de vertrekhal van Schiphol. Heel vroeg, zeker als je ook nog al die namen en gezichten moet leren onthouden. Na het gebruikelijke geklungel van inchecken en controles vindt iedereen zijn plek aan boord van het vliegtuig.

Bij aankomst in Marrakech rollen we gladjes door de douane en zien we – nog in de aankomsthal – onze eerste vogel: een luid zingende huisgors. In de aankomsthal staan ook Ali, onze chauffeur voor de komende elf dagen, en Imad Cherkaoui, directeur van GREPOM, ons op te wachten. De bus blijkt zo ruim dat wij en onze bagage er met gemak inpassen. We rijden naar Aït Ourir en onderweg zien we de eerste soorten: Marokkaanse merel, palmtortel, grauwe buulbuul en huisgierzwaluw. Na een klein uurtje komen we aan bij ons eerste hotel (Le Coq Hardi). Al wandelend door de tuin en een voorzichtig uitstapje langs de rivier maakt duidelijk dat we ons hier niet hoeven te gaan vervelen. Maar eerst een heerlijke Marokkaanse lunch, buiten op het terras.

Huisgors (BvG)

Na de lunch is het tijd voor het serieuze werk. We gaan een stukje de bergen in op zoek naar atlasgrasmussen. Als we geluk hebben zijn die net weer teruggekeerd uit hun overwinteringsgebieden. Wel jammer dat het steeds verder betreft en uiteindelijk ook nog flink begint te regenen. Gebroederlijk moeten we schuilen onder de bomen alvorens we weer verder kunnen. Zodra het opklaart, waaiert het gezelschap uit over het mooie heuvellandschap. Een herder houdt ons vanuit de verte nauwlettend in de gaten maar zwaait uiteindelijk toch ook maar terug. De soortenlijst loopt met dit weer nog niet erg snel op maar we noteren kleine zwartkop, boerenzwaluw, gele kwikstaart en torenvalk. Een tweede stop brengt ons naar wat akkers en boomgaarden naast de rivier. Terwijl we uit de bus stappen, ontdekken we een paartje rondcirkelende havikarenden. Rond de rivier zien we verder witgat, kleine plevier, nachtegaal, Cetti's zanger en cirlegors.

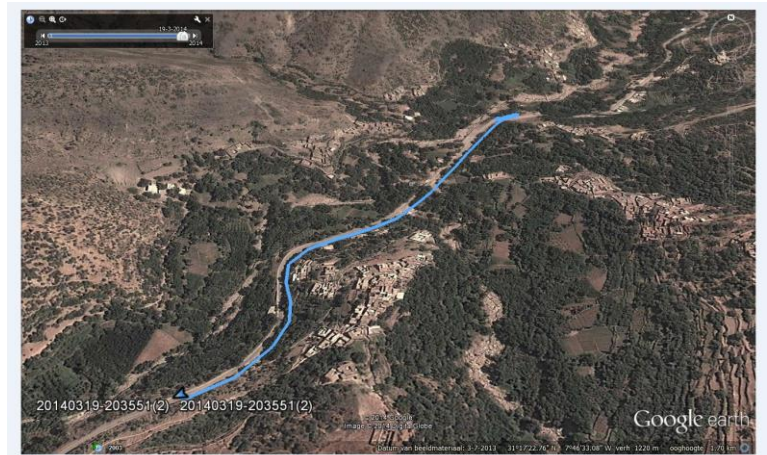
Terug naar het hotel waar we voor het avondeten nog even wat dingen bespreken. Ten eerste krijgen we een presentatie van Imad die ons alles vertelt over de natuur in Marokko. Compleet met foto's van de laatste in het Atlasgebergte geschoten beer. Nadruk ligt op de vogels ... en de presentatie geeft iedereen een idee wat we de komende elf dagen allemaal zouden kunnen gaan zien. Imad is de directeur van GREPOM, de organisatie die nauw samenwerkt met Vogelbescherming Nederland. Mijlpaal in deze samenwerking is de toetreding van GREPOM tot BirdLife International, de koepel van vogelbeschermingsorganisaties wereldwijd. GREPOM en Vogelbescherming blijven ook in de toekomst samenwerken en een deel van de opbrengst van deze beschermingsreis is dan ook voor de ondersteuning van GREPOM.

Om elkaar wat beter te leren kennen wordt iedereen gevraagd om twee dingen op te schrijven: 1) wanneer is deze reis voor jou een succes? en 2) hoeveel soorten denk je dat we gaan zien? Uit de antwoorden op de eerste vraag blijkt eigenlijk iedereen te hopen op relaxed vogelen, mooie landschappen en een gezellige groep. Hier en daar worden ook wenssoorten genoemd maar alles redelijk binnen het behapbare (tot opluchting van de reisleiders!). De aantallen soorten lopen wat verder uiteen: van een bescheiden 120 tot een stevige 289. Aan het eind van de reis zullen we de balans opmaken en krijgt degene die het dichtst bij het juiste aantal zat een passende prijs! En toen was het hoog tijd om bij te slapen van een dag die voor velen al rond drie uur 's ochtends begonnen was.

Barend

Dag 2 – De Hoge Atlas op

Mijn wekker werd om kwart voor zes overstemd door een kakafonie van kwebbelende grauwe buulbuuls in samenzang met vele jubelende nachtegalen. De lucht was fris en de maan scheen helder. Nog voor het ontbijt maakten we een korte wandeling langs de rivier naast het hotel. De Europese kanarie, atlasvink, Marokkaanse merel en Maghreb pimpelmees werden gespot.

Na het ontbijt trokken we de Haut Atlas in. Onze voortreffelijke chauffeur Ali meanderde ons met vaste en veilige hand omhoog de bergen in. De zwarte tapuit en de Seeböhm's tapuit waren een stop waard. Hoog in de lucht zweefde een Atlasarendbuizerd. De daarop volgende stop was op ruim 2800 meter hoogte bij het skistation van Oukaimeden.

Atlasbergvink (LM)

Een rijtje Atlasbergvinken was zo vriendelijk om te poseren op het dak van het skilifhuisje. Maar die verdwenen alras toen we werden bestormd door een aantal kooplieden die dachten eindelijk toeristen te zien aan wie ze hun waren konden slijten. Helaas...

Het uitzicht op de hoogste berg van Marokko, de Djebel Toubkal, was magnifiek. We zagen onder andere alpenkraai en alpenkauw, Afrikaanse raaf, woestijnklapekster en diadeemroodstaart. Maar een Atlasstrandleeuwerik in de sneeuw stal de show.

Na de lunch gingen we achter de Levallants specht aan. Hij was al gehoord en dankzij de enthousiaste aanwijzingen van een Engelse vogelaar kregen we hem ook te zien. Op de terugweg, het liep naar half zes, stopten we nog in de hoop de waterspreeuw te spotten. Dat werd ons niet gegund. Wél konden we de grote gele kwikstaart, rotszwaluw en blauwe rotslijster aan de daglijst toevoegen.

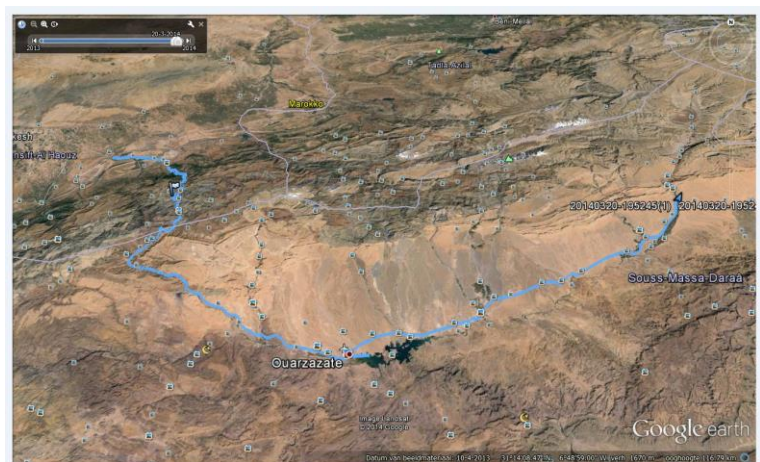

De zon zakte achter de bergen toen we terugreden naar ons hotel. In de dorpjes die op de heenweg nog zo slaperig stil in de zon hadden gelegen, zagen we een geanimeerd en kleurrijk avondleven op gang komen. Het was een mooie dag geweest.

Lous

Dag 3 – De bergen over naar de woestijn

De dag begon met een vroegochtend-excursie voor de dapperen van het gezelschap. Ze werden niet teleurgesteld want naast een nachtegalen-concert kregen ze nog een vlucht bijeneters op trek te zien. Na het lekkere ontbijt vertrokken we richting Tichka-pas. Aanvankelijk was er wat motregen maar onze lokale gids Imad verzekerde ons dat het zou opklaren en gelijk had hij. Een uurtje later bij onze eerste stop bij Taddert was de zon al volop van de partij en werden er leuke

waarnemingen als grijze gors en zwarte tapuit opgetekend. De lokale frisdrankverkoper deed aan ons goede zaken, zijn versgeperst sinaasappelsap was dan ook heerlijk.

Vandaar ging het over de pas, omgeven door kale bergen in prachtige tinten van geel, groen en paars. Bij de volgende stop bij het afdalen van de Hoge Atlas was het opnieuw prijs: witkruintapuit en woestijntapuit.

De lunch werd genuttigd in Ouarzazate, het lokale Hollywood waar films als Excalibur werden gedraaid. Tijdens de maaltijd kwam de huisgors zo dichtbij dat de camera's geregeld werden bovengehaald.

Daarna gingen we stappen naar het stuwmeer voor wat watervogels. Door de langdurige droogte was het meer veel kleiner geworden dan enkele jaren terug en lagen de oevers over een grote afstand droog. Onze reisleader Barend gaf het goede voorbeeld en stapte gezwind voorop tot hij op een bepaald moment tot aan zijn enkels in de smurrie bleef steken. Dan maar van op afstand de casarca's bekijken.

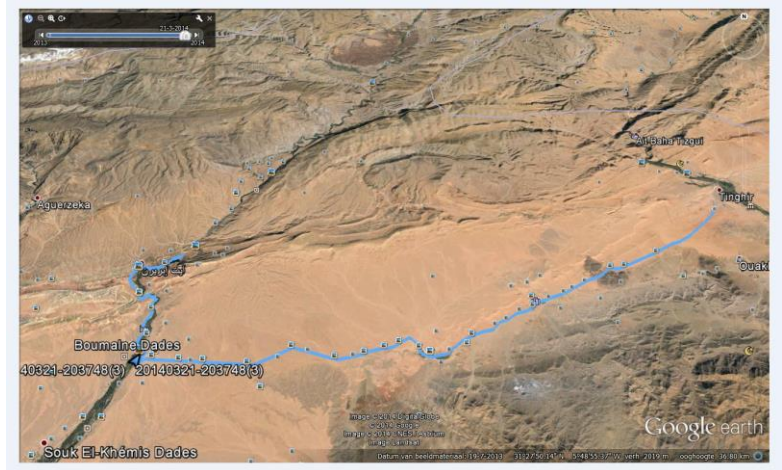

Bij zonsondergang arriveerden we bij ons logement in Boumalne, een prachtige kashba met uitzicht op de rivier. Het avondmaal in het hotel werd opgefleurd door enkele lokale djembé-spelers. Na hun voorstelling gaven ze ons de kans een korte initiatie cursus te volgen, iets wat onze Dorine niet aan zich kon laten voorbijgaan.

Marc

Dag 4 – Steenwoestijn en Todhra-kloof

Vroeg uit de veren en na een rijk ontbijt op weg naar de steenwoestijn van Boumalne. Het is een heerlijk frisse, heldere ochtend en al snel staan we met z'n allen te genieten van een stel woestijntapuiten. Die worden spoedig opgevolgd door enkele fotogenieke Temmincks strandleeuweriken, roodstuittapuiten en een baltsende witvleugelleeuwerik (die eigenlijk veel beter hop-leeuwerik kan heten). Na wat rondrijden over onverharde karresporen vinden we ook nog een flinke groep renvogels.

Roodstuittapuit (GV)

Renvogel (GV)

Ten slotte komen we in een klein dorpje met een paar huizen en wat akkertjes en wat olijfbomen. Een deel van de akkertjes wordt geïrrigeerd en daardoor is het veel groener dan in de omgeving. Dit effect wordt nog versterkt door het feit dat het in het afgelopen jaar vrijwel niet heeft geregend. Het water trekt dus veel vogels aan, en we zijn druk met het bewonderen van een groepje woestijnvinken, theklaleeuweriken en een heuse Groenlandse tapuit. Ondertussen is Barend druk met het geven van les over vogels en vogelbescherming aan enkele dorpskinderen. Vooral de telens maakt grote indruk.

Om half elf – het is dan inmiddels lekker warm geworden en het licht is onbarmhartig fel – vertrekken we naar de Todhra-kloof. In het dorpje Tinerhit wordt de waard van restaurant Aisha een beetje overvallen door een invasie van 11 vogelaars. Maar hij belooft om binnen een uur een lunch te bereiden. Wij vermaken ons ondertussen op het koele balkon, dat uitkijkt

DL

over de oase langs de rivier. Na een uurtje verschijnt inderdaad een prima lunch, zodat we gesterkt op weg kunnen om de kloof te verkennen.

We rijden er eerst doorheen, langs een hele verzameling stalletjes met kleden, sjaals en andere toeristische artikelen. Wat hogerop zoeken we in de kleine struikjes tussen de kale rotsen tevergeefs naar de atlasgrasmus. Hoog boven ons, tegen de rotswand, ontdekken we wel enige rotsduiven en een blauwe rotslijster. Ondertussen wordt Gerke door onze chauffeur Ali geholpen om zijn zojuist aangeschafte sjaal vakkundig als tulband te draperen; vanaf dat moment is hij niet alleen goed beschermd tegen zon en zand maar ook nauwelijks meer te onderscheiden van de lokale woestijn-Marokkanen.

We lopen terug door de kloof en zien ineens Barend een enorme luchtsprong maken: langs het beekje heeft hij de Marokkaanse (witte) kwikstaart ontdekt, een nieuwe soort voor zijn life-list!

Aan het einde van de kloof begint de oase, met veel bomen en geïrrigeerde akkertjes; ook dit gebiedje kammen we – tevergeefs – uit voor de atlasgrasmus.

Marokkaanse (witte) kwikstaart (BE)

De zon begint al flink te zakken als we terugrijden naar Boumalne om de zonsondergang in de Vallée des Dadès mee te maken. De ondergaande zon op de rotsen van rode zandsteen is een prachtig gezicht. Terug in het hotel worden we weer getraakteerd op een daverend tamtamconcert.

Gijs

Dag 5 – Herkansing diksnavelleeuwerik en op weg naar het zand

Na een overheerlijk ontbijt en nog even genieten van het mooie uitzicht op de rode vallei van Boumalne stapten we om half acht (wat een luxe tijd!) zo fris als hoentjes in de bus. Barend had een Engelse collega gesproken, die een diksnavelleeuwerik gezien had op de vuilnisbelt van Boumalne. Dus

de route werd daarop aangepast: in plaats van naar de mooie steenwoestijn togen we naar de uitgestrekte vlakten met verwaaide plastic afvalhopen buiten de stad. Het was meteen raak: een kortteenleeuwerik hipte door het vuil. Uiteraard overtroffen door de diksnavelleeuweriken, hoog genoteerd op ieders wensenlijstje!

Diksnavelleeuwerik (NtB)

Temmincks strandleeuwerik (BE)

Ook vlogen er meer dan 20 woestijnvinken met hun fel oranje snavels over de gekleurde zakken. Een renvogel, een Temmincks strandleeuwerik, een izabeltapuit, een witte kwikstaart en een arendbuizerd (gezien door Gerke en Ben verderop) completeerden ons geluk in het afval. Wellicht moet het enthousiasme van de hoteleigenaar om een project 'vuilnisbelt opruimen' te starten een beetje getemperd worden!

Om half tien vertrokken we richting Tinherir, een provinciestedje met veel nieuwbouw. Om kwart over elf waren we in Tinejdad, waar we stopten bij restaurant Belle Vue om alvast de lunch te bestellen, terwijl wij naar een rivierbedding vertrokken. Ali manoeuvreerde de bus door een smal straatje met kleurrijke marktkraampjes. In de rivierbedding werden puttertjes en vinken gesignaleerd. Ik ben even van het uitzichtpunt – waar een splinternieuw aangelegde trap naartoe leidde – gaan genieten. Tot mijn verbazing welder er op het topje van de heuvel een (zwavel)bronnetje op. Om half een waren we terug in Belle Vue waar we ons tegoed deden aan omeletten, kip en groententajines.

Weer 'en route' stopten we bij een uitgestrekt landschap in de Oued Rheris. De enorme molshopen bleken eeuwenoude 'khattara's' te zijn: ondergrondse waterkanalen – destijds door slaven gegraven – die het water uit bronnen transporteerden naar verderop gelegen landbouwterreinen. Een zeer vernuftig bevoeiingssysteem! Langs de weg stonden overal bordjes en zaten gidsen die het bereidwillig uitlegden.

Om drie uur waren we bij een soort oase, ofwel de ruime achtertuin van een boer. Het was heerlijk toeven in de groente- en fruittuin terwijl we van een steenuil, grauwe buulbuuls, huismussen, palmtortels en een groenling konden genieten, alsmede van het geluid van een specht.

Na een korte stop in Ezrouf reden we door naar Rissani. Daar werden we opgewacht door Lahcen, vogelgids uit de regio, die ons zou begeleiden naar de woestijnoehoe, hoog boven ons gezeten in een spleet van een rotspartij. Dat werd het tweede hoogtepunt van de dag. Maar eerst zagen we nog een

witkruintapuit en een bruinnekraaf. Lahcen volgt de woestijnoehoe's al 14 jaar. Zij kunnen wel 75 jaar oud worden, dus hij kan nog even voort. Verderop hebben we groene bijeneters, boerenzwaluwen, torenvalken, brilgrasmussen en een bruingele babbelaar gezien alsmede een theklaleeuwerik. Dit was een vruchtbaar bezoekje in een overweldigend mooi gebied!

BvG

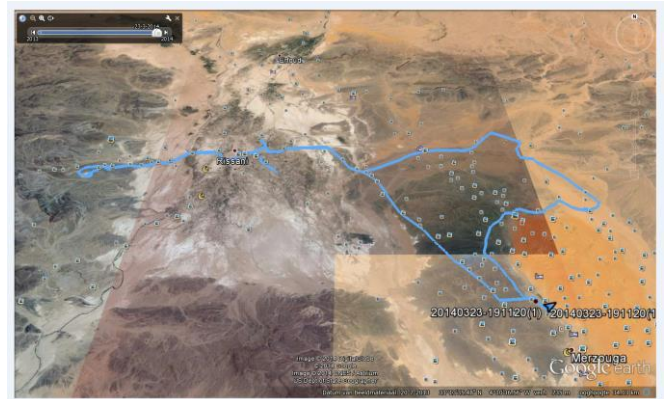

Woestijnoehoe (BvE)

Tegen zevenen waren we weer in Rissani, waar we een half uurtje moesten wachten op de landrovers die ons naar ons sprookjeshotel zouden brengen! Wonderwel pasten wij en de bagage na wat gepas en gemeet in de landrovers met hun zwijgzame chauffeurs. Na achten, en in het donker, kwamen we aan in Kasbah Moyahul in Merzouga, aan de rand van de woestijn Erg Chebbi. Pas de volgende morgen zouden we kunnen zien hoe mooi het er was! Nu konden we al genieten van de sterrenhemel. Na het programma voor de volgende dag doorgenomen te hebben, vulden we de oogst in van vandaag. Dit was een topdag met zo veel vogels van diverse pluimage in zulke uiteenlopende landschappen!

Trudie

Dag 6 – De rand van de Sahara

Wat een voorrecht is het toch om op alweer zo'n mooie plek wakker te worden: aan de rand van de zandwoestijn op de meest oostelijk gelegen bestemming van onze reis: Merzouga. In de nog laagstaande zon zien de rode duinen er prachtig uit. Al helemaal gewend aan de lange 'werk'dagen van twaalf uren, zitten we rond half zeven aan het ontbijt en rijden we tegen half acht weg in de twee 4x4's die ons gisteren naar de kasbah brachten. De woestijnsoorten wachten op ons!

De eerste stop is bij een piepkleine nederzetting waar een nestelend paartje woestijnmussen zit. Het nestje zit tussen de stenen van een gebouwtje dat midden in het zand staat – geduldig en op afstand wachten we tot ze zich laten zien. Intussen mogen we ook een baardgrasmus aantekenen op onze soortenlijst. In dezelfde omgeving worden we verblijd met een rosse woestijnleeuwerik, die we de rest van de reis niet meer tegen zullen komen, en een woestijngrasmus.

Dan gaan we op zoek naar de Egyptische nachtzwaluw. Lahcen heeft zo zijn contacten: een lokale bewoner volgt dagelijks in alle vroegte de nachtzwaluw naar diens rustplaats voor de dag – als het dier die plek heeft ingenomen, is hij door zijn fantastische camouflage vrijwel niet meer te vinden. Zwijgend en dicht bij elkaar lopen we achter onze gids aan en ineens wijst hij: daar zit er een! Wat een prachtig dier, bijna onvindbaar tegen de achtergrond in de halfschaduw. Hij heeft ons best in de gaten natuurlijk, maar weet blijkbaar feilloos in te schatten dat wij geen gevaar voor hem vormen. Even verderop zit er nog een, zo mogelijk nog onzichtbaarder tussen de stenen.

Onze volgende plek is vrijwel vlak, enigszins stenig en 'ommuurd' door een natuurlijke aarden wal. Binnen die relatieve beschutting zouden zich zandhoenders bevinden. Langzaam rijden we rond – zelfs met 14 paar getrainde ogen lijkt het onbegonnen werk om ze te spotten zo op het midden van de dag. Maar ons geduld wordt beloond: we tellen ongeveer 30 kroonzandhoenders en maar liefst 60 Sahelzandhoenders.

Als we denken op weg te zijn naar de lunch verlaten de 4x4's het onverharde pad en crossen dwars over de rotsachtige grond. Wat zit hierachter? Willen de chauffeurs ons hun stuurmanskunsten laten zien? Maar het blijkt wel degelijk om een vogel te gaan: hoog boven ons op een rotsrichel zit een Barbarijse valk waar we goed zicht op hebben.

Halverwege de middag rijden we Rissani binnen, waar we door de uitbater van een van de restaurants naar het dakterras worden geloodst. Met uitzicht over het stadje – en op allerlei fotogenieke voorbijgangers – genieten we van een welverdiende pauze en alweer een prima lunch. We constateren dat we precies op de helft van onze elf reisdagen zijn maar daarom niet getreurd want er staan ons nog zo veel nieuwe landschappen en vogelsoorten te wachten!

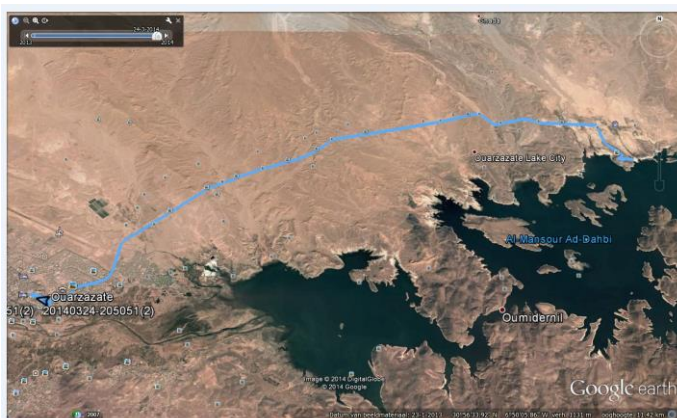
Op de terugweg splitst de groep: één auto gaat nog even terug naar de plek waar gisteren de bruingele babbelaars werden gezien. Zij spotten ze daar opnieuw, en deze keer ook weer groene bijeneters. De andere auto gaat rechtstreeks naar de kashba, maar het kleine waterplasje waar we langskomen oefent een onweerstaanbare aantrekkingskracht op ons uit dus bewonderen we daar nog een paar statig schrijdende casarca's, kleine plevier en witgatje. Terug bij het hotel gaan enkele

onvermoeibaren nog even de duinen in om de laatste zonnestralen te bekijken maar daarna is het ook voor deze dag weer meer dan mooi geweest.

Dorine

Dag 7 – Van Merzouga naar het meer van Ouarzazate

We verlaten vandaag ons woestijnverblijf in Merzouga: 6.30 ontbijt en 7.15 vertrek. De chauffeurs laden de koffers, volgens goed Marokkaans gebruik, op het dak van hun 4WD landrovers. Net erover, klaar. We rijden de kortste route naar Erfoud en dat is dwars door de steenwoestijn. We genieten nog even na van de rode zandduinen die we in het zuidoosten nu snel achter ons laten.

Onderweg zien we enkele bruinnekraven en een eenzame ooievaar. Erfoud oogt chique met zijn bestrate trottoirs, nieuwe nog ingepakte lantaarns, stoplichten. Een groot contrast met het plaatsje Rissani. We zijn allemaal blij Ali weer te zien, die ons onmiddellijk helpt met het overladen van de bagage in de bus.

Tussen 9 en 10 maken we een oasestop. Mogelijk treffen we hier vogels op doortrek. Dat valt wat tegen, maar tussen het groen van de dadelpalmen, olijfbomen, pindaplanten, granen en tuinbonen zien we wel koereigers, hop, palmtortel, groenling, huismus, Europese kanarie, merel, zwartkop, grauwe buulbuul en orpheusspotvogel. Bij het verlaten van deze groene plek geeft Barend de eigenaar

wat vogelspeldjes voor de kinderen als dank voor ons rondstruinen. Een oudere man (hun opa?) vraagt om wat geld. Barend mag als tegenprestatie een foto van hem maken.

We volgen de R702, zoals de heenweg, door het dal van de Oued Cherris, maar bij Touroug pakken we een zijweg en maken een lusje via Goulmima. We hopen zo de maquiszanger te zien. Onverwachts treffen we op deze route een waterrijke plek bij een rotswand. Dit vraagt om een tussenstop en die levert mooie soorten op. Op een steen aan het water zit een moerasschildpad, we zien de Iberische (gele) kwikstaart, de Marokkaanse (witte) kwik, de 'blauwe' blauwborst, baardgrasmus, roodkopklauwier, waterhoen, fitis en kleine plevier, en twee prachtige roofvogels: een slangenarend en een dwergarend. In de halfwoestijn stoppen we nog een keer op zoek naar de maquiszanger, een standvogel hier, die een beetje doet denken aan onze winterkoning gezien het formaat en zijn opgewipte staart. Maar deze soort broedt in de stenige of zandige woestijn met lage struiken. Deze struiken ontdekken we wel, zelfs een soort 'houten bloemkool'. En we zien twee woestijnklapeksters.

In Tinejdad stoppen we voor de lunch bij restaurant Belle Vue – wegens succes geprolongerd. We doen ons tegoed aan de heerlijke Marokkaanse salade, tajine kip en omelet, en kunnen wat inkopen doen zoals ansichtkaarten, een wegenkaart van Marokko en kleine souvenirs.

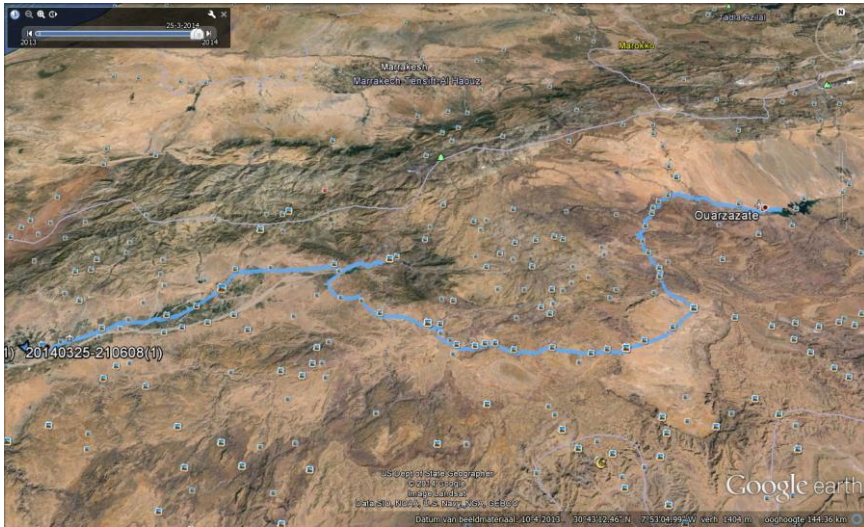
Om twee uur vertrekken we richting Tinerhir en Boumalne. Aan onze rechterzijde komen de besneeuwde toppen van de Hoge Atlas weer in zicht. We rijden nu door tot Ouarzazate en komen om vijf uur bij het stuwmeer aan. Dit meer hebben we op de heenreis niet kunnen bereiken, het bleek zich kilometers te hebben teruggetrokken door twee jaar droogte. Toen kon de bus niet verder door zandverstuivingen over de weg en te voet liepen we vast in de modder. Maar nu hebben we de juiste aanrijroute. Met snelle blik krijgen we de eerste soorten te pakken: aalscholver, kleine zilverreiger, blauwe reiger, en met de telescopen worden dodaars, fuut, meerkoet, kluut en lepelaar zichtbaar. Twee casarca's vliegen over, voor onze voeten lopen theklaleeuwerik en woestijnleeuwerik en heel mooi aanwezig zijn de Iberische gele kwikstaarten, het geel spat eraf.

Als laatste noteer ik nog langsnavelkuifleeuwerik en boompieper. De zon gaat onder, het wordt tijd om ons hotel op te zoeken. Het hotel is stadser dan we gewend zijn en het is er druk en vol. Maar ieder vindt z'n plekje weer en we kunnen terugkijken op een mooie dag.

Jacqueline

Dag 8 – Van Ouarzazate naar de Argane bossen bij Taroudannt

Ben & Gerke

Vertrek hotel Ouarzazate, 07.01 uur

Meer van Ouarzazate, 07.34 u.uur

Meer van Ouarzazate, 08.19 uur

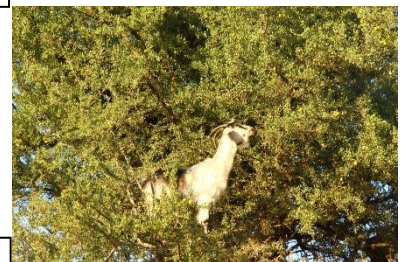
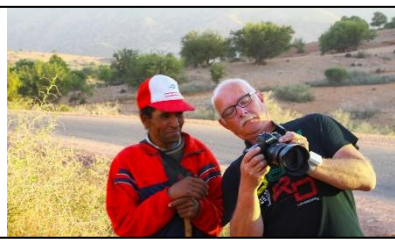
Onderweg naar Tazenakht, 11.55 uur

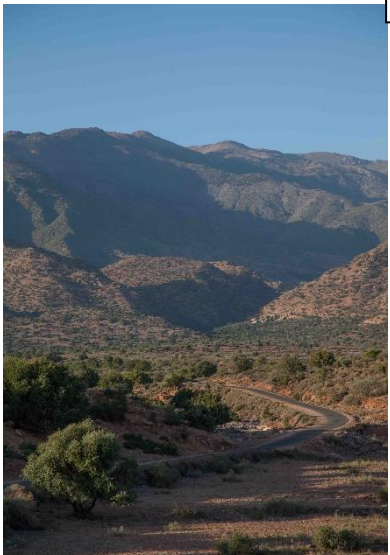
Tazenakht, 13.24 uur

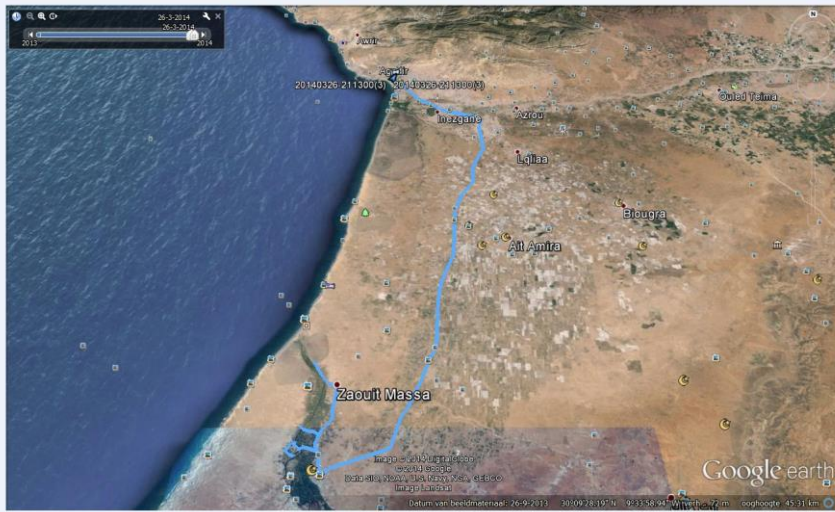
Voorbij Taliouine, 16.24 uur

Tafinegoult, 18.00 uur

Dag 9 - Nationaal Park Souss-Massa

De vorige nacht sliep geweldig! De kashba ligt midden in een sinaasappelboomgaard en de lucht is er zwanger van de bloesem. Direct na het opstaan verzamelt een klein groepje moedigen voor een nadere inspectie van de hoteltuin. Ze worden beloond met nachtegalen, diadeemroodstaart en een zwartkruintsjagra. Vooral de laatste wekte enige jaloezie bij degenen die ervoor gekozen hadden om wat langer in bed te blijven liggen. Het heerlijke en overvloedige ontbijt was er gelukkig voor iedereen!

Zodra iedereen in de bus zit vertrekken we naar Agadir. Het landschap wordt steeds vlakker en een enkeling meent de lucht van zee al te kunnen ruiken. De eerste meeuwen worden met gejuich ontvangen, maar afmaken op de soort blijkt nog lastig vanuit de bus die inmiddels op een snelweg terecht is gekomen.

We hebben een beetje haast want een afspraak met de directeur van het Nationale Park Souss-Massa. We pikken hem op bij zijn kantoor en gaan meteen door naar het park; GREPOM heeft namelijk geregeld dat we in een normaal afgesloten deel van het park mogen gaan kijken. Dat blijkt nog wel een hobbelige rit ...

Uiteindelijk komen we om half tien bij het bezoekerscentrum, waar de directeur een korte toelichting geeft over het park. Souss-Massa is zeer belangrijk voor de heremietibis. Het grootste deel van de nesten zit er en de vogels zoeken hun eten in de traditioneel beheerde akkers binnen de grenzen van het park. En dat is juist het belangrijkste probleem. Waar de mensen net buiten het park volop mogelijkheden hebben om hun inkomsten te verhogen met nieuwe vormen van landbouw (lees: bananen onder plastic), kunnen de boeren in het park dat niet. Het verschil in inkomsten tussen de twee groepen boeren wordt steeds groter en daar proberen de parkbeheerders een oplossing voor te vinden. Want als de traditioneel boerende boeren zouden vertrekken, zou het ook afgelopen zijn met het ideale foerageergebied van de heremietibis.

Nadat we met flinke snelheid door het afgesloten gebied zijn gereden – helaas had de directeur meer oog voor zijn middagafspraak dan om ons goed de tijd te geven de vele geherintroduceerde antilopen en struisvogels goed te bekijken – komen we bij een voorbeeld van hoe het park werkt aan extra inkomsten voor de boeren en vissers in het park. In een geheel door vrouwen gerund fabriekje worden de door hen in het park geoogste mosselen gewassen, gedroogd en vacuüm verpakt, waardoor ze beter houdbaar blijven en dus beter verkocht kunnen worden.

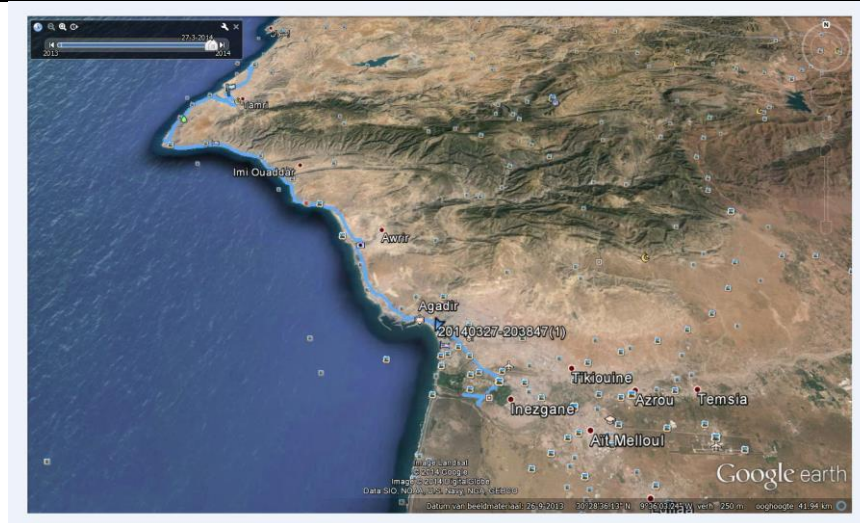

Maar we zijn hier voor de vogels dus na het afscheid van de directeur gaan we dieper het park in. Op een lommerrijke parkeerplaats zet iedereen zijn tanden in de meegebrachte lunch en daarna slaan

we weer aan het vogelen en stromen de soorten weer binnen: purperreiger, bruine kiekendief, baardgrasmus, diadeemroodstaart, en – speciaal voor de uitslapers – een zwartkruintsjagra die zich prachtig laat zien en horen. Iets meer moeite kost het om iedereen aan de vale oeverwaluw te helpen, maar de bijeneters en twee grijze wouwen vliegen ons bijkans door de haren. In een flits komt een heel slanke kiekendief aangevlogen. De tijd is kort maar de duidelijke nekband ('boa') maakt determinatie toch mogelijk: een onvolwassen steppenkiekendief! Imad is door het dolle heen want dit is voor hem een nieuwe soort in Marokko. Terwijl de avond valt rijden we naar ons hotel in Agadir.

Barend

Dag 10 – Langs de kust naar de heremietibissen

Vandaag de grote dag: we gaan op zoek naar heremietibissen! Er hangen zware wolken als we Agadir uit rijden. Volgens het weerbericht zal het weer omslaan dus besluiten we om direct door te rijden naar Tamri waar we de kolonie willen bezoeken. Een stoer besluit maar de verleiding om te stoppen bij een strand vol meeuwen is eenvoudigweg te groot. Na een snelle scan op spannende meeuwen (geen) gaan we verder.

Na een dik uur zijn we op onze bestemming en ontmoeten we de bewaker van de kolonie hermetibissen. Hij en Imad leggen ons uit hoe het beschermen van de ibissen in zijn werk gaat. Tijdens de broedperiode is er dag en nacht iemand die in de gaten houdt wat er rond de kolonie

gebeurt. Dit is een samenwerking tussen het nationale park en GREPOM. Bewaking van de kolonie is noodzakelijk om verstoring te voorkomen. In Marokko zijn op dit moment maar drie actieve kolonies. Een vierde en grootste kolonie is verlaten nadat een visser vlak bij de ibissen van de klif was gevallen. Alle drukte van de reddingsoperatie en het politieonderzoek deed de ibissen besluiten hun heil ergens anders te zoeken. En hoewel dat inmiddels al vijf jaar geleden is, zijn de ibissen nog steeds niet teruggekeerd. Dus voorzichtigheid is geboden en ons wordt op het hart gedrukt om heel rustig te zijn en niet langer dan een half uur te blijven.

Op weg naar de kolonie worden we getraakteerd op een westelijke blonde tapuit, langsnavelkuifleeuweriken, raven en een in de verte langs rennende vos. Tegenover de indrukwekkende kliffen waar de ibissen nestelen, begluren we stilletjes en van gepaste afstand de 54 bezette nesten. Het merendeel van de vogels zit nog op eieren maar regelmatig komen er ook een paar mooi langs vliegen. Het permanente toezicht is ook een gouden kans om allerlei gegevens te verzamelen. Zoals het aantal nesten, het aantal jongen per nest etc. Die gegevens worden gebruikt om knelpunten op te sporen. Het beschermingsprogramma is een groot succes. Vorig jaar zijn maar liefst 148 jonge heremietibissen uitgevlogen en de totale populatie is inmiddels ruim 400 vogels. Nog steeds kwetsbaar klein maar het gaat de goede kant op.

Door goed speuren vinden we in een spleet schuin boven de ibissen ook nog een Barbarijse valk op haar nest.

Heremietibis (BE)

Heremietibis (BE)

We nuttigen een overheerlijke lunch in Restaurant Imazighen in Tamri, mogelijk de beste maaltijd van de reis en een absolute aanrader! Daarna struinen we een tijdje in de riviermonding vlakbij Tamri. Dat levert ons Audouins meeuw, kleine mantelmeeuw, geelpootmeeuw, en een indrukwekkende groep van ruim veertig purperreigers. Onze groep waaiert uit en als we na een tijdje weer richting de bus lopen, komt Lous glunderend haar foto's laten zien van een vorkstaartplevier die op nog geen drie meter van haar bleef zitten. Hoe verleidelijk het ook is, we gaan toch terug naar de bus.

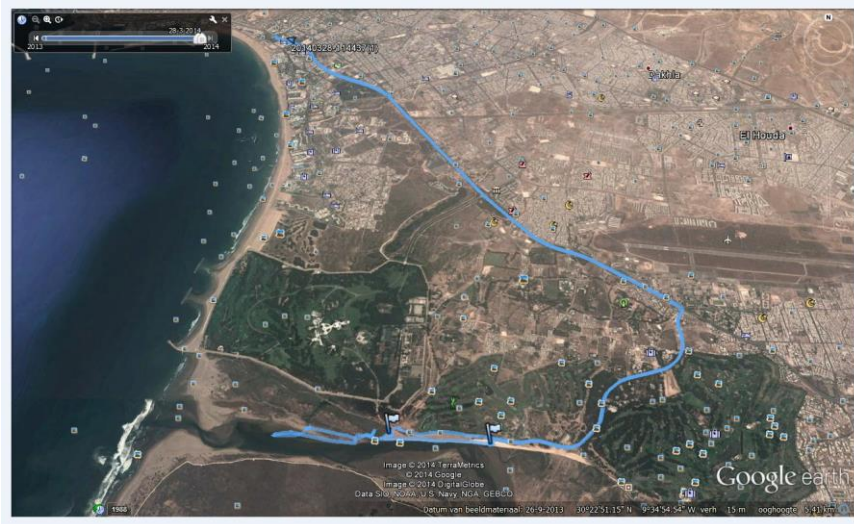

Bij Cap Rhir, het westelijkste punt van Marokko, zoeken we zeevogels. We zien jan-van-genten, grote sterns en een enkele grauwe pijlstormvogel. Terwijl we terugrijden naar Agadir slaat het weer echt om. Dat levert prachtige beelden op van woest uiteenspattende golven. Sommigen doen manmoedige pogingen om er een mooie foto van te maken maar in de wind is het nauwelijks mogelijk je camera stil te houden. Aangekomen in Agadir nemen we afscheid van Imad.

In de late namiddag bezoeken we de monding van de rivier Oued, vlak bij het koninklijk paleis in Agadir. Hier speuren we de slikrandjes af en dat levert behoorlijk wat watervogels op: oeverloper, groenpootruiter, zwarte ruit, witgat, kleine plevier en een groep flamingo's. Een troepje lachsterns laat horen waarom ze zo heten. Dit gebied, en dan vooral de oprijlaan van het koninklijk paleis, staat bekend als een goede plek voor Moorse nachtzwaluw. Voorheen mochten vogelaars het terrein nog wel op maar dit keer geven de bewakers geen krimp. Zelfs vogelaars hebben hun onschuld verloren als het gaat om het beschermen van de koning! Jammer, maar de grielen die zich in de schemering laten zien – en vooral horen – maken veel goed.

Barend

Dag 11 – Nog éénmaal Oued Souss en vorstelijk vis eten

Onze laatste dag in Marokko. Een enkeling blijft liggen maar de rest van ons gezelschap stapt om acht uur in de bus voor een extra bezoek aan de monding van de rivier Souss. Dit keer wandelen we richting het westen, naar de oceaan. Veel dezelfde soorten als gisteren maar een bonus is de visarend die een flinke vis verorbert. Terwijl we tussen de struikjes door wandelen, begint het zachtjes maar steeds harder te motregenen. De vogels zijn daardoor wat schaars – maar we zijn dankbaar voor de kleine zwartkop, bijeneters en hop – en daarom loopt menigeen wat te mijmeren. De mooie dagen passeren de revue. De regen zet door en de padjes worden steeds glibberiger. Na enig aansporend roepen loopt uiteindelijk iedereen weer richting de bus. Marc en Dorine storten zich nog op het redden van grote, door de storm van gisteren aangespoelde zeenaaktslakken.

Visarend (BE)

Terug in het hotel pakken we onze spullen en rijden we naar de haven. Daar wordt onder leiding van chauffeur Ali in het groezeligste tentje de mooiste vismaaltijd op tafel getoverd. Heerlijk. De katten onder tafel doen ook goede zaken. Eentje piest als dank mijn fototas onder ...

Na de heerlijke lunch gaan we naar een banketbakker met traditioneel Marokkaans gebak. We hebben tenslotte wat te vieren, we hebben namelijk een winnaar. Na tellen, hertellen en nog eens tellen blijkt dat we in totaal 163 soorten gezien hebben op onze reis. En dat is precies de prognose die Marc op de eerste avond heeft gegeven. Met een glimlach ontvangt Marc het mierzoete gebak als prijs en deelt het vervolgens even snel weer uit aan ons allemaal. (Overigens bleek bij het nalopen thuis van alle waarnemingen dat we op deze reis 171 soorten hebben gezien)

Op weg naar het vliegveld hebben we nog kort tijd om souvenirs in te slaan. Een vlammend ratelende verkoopster van argaan-producten laten we op haar beloop om vervolgens zelf onze slag te slaan in de medina. T-shirts voor kleinkinderen, saffraan voor collega's en wat niet al wisselen van eigenaar. Tot ieders opluchting weten we allemaal de weg naar de auto terug te vinden. Na het afscheid van Ali en onze bus checken we in en weldra vliegen we comfortabel terug naar Nederland. Na een hartelijk afscheid op Schiphol gaat iedereen rond half twee 's ochtends weer zijns/haars weegs.

Barend

Bonte vliegenvanger (BvG)

Terugblik

Twee reizen, één gedachte

BirdingBreaks organiseerde in het voorjaar van 2014 twee beschermingsreizen naar Marokko in samenwerking met Vogelbescherming. De eerste reis van 18 t/m 28 maart, de tweede 17 t/m 27 april. Beide reizen bezochten globaal dezelfde plekken en bij beide was ik de reisleader. Ik kan het daarom niet laten de twee reizen hier kort met elkaar te vergelijken. Met nadruk op de vogels die zijn gezien, of juist niet...

Aantallen

Het aantal soorten dat op de reis in maart is gezien is 174, en in april 165. Ik hou hierbij de soortenlijst aan die BirdingBreaks als basislijst gebruikt. Die lijst is nogal voortvarend in het toekennen van een soortstatus aan taxa die door andere auteurs (bijvoorbeeld HBW & BirdLife, 2014) gezien worden als ondersoorten. In absolute aantallen kan het totaal misschien verschillen van andere reisverslagen, voor de vergelijking hier maakt het verder niet zoveel uit waar de grens tussen soort en ondersoort wordt gelegd.

Wel in maart, niet in april (32 soorten)			Wel in april, niet in maart (22 soorten)	
Wilde eend	Grutto	Boompieper	Grote zilverreiger	Noordse gele kwikstaart
Kuhls pijlstormvogel	Rosse grutto	Witte kwikstaart	Kleine torenvalk	Orpheusspotvogel
Grauwe pijlstormvogel	Witgat	Engelse kwikstaart	Steenloper	Bosrietzanger
Kwak	Tureluur	Fitis	Drieteenstrandloper	West. v. spotvogel
Bruine kiekendief	Kleine strandloper	Afr. woestijngrasmus	Grote mantelmeeuw	Grasmus
Steppenkiekendief	Grote bonte specht	Brilgrasmus	Zwarte stern	Atlasgrasmus
Havikarend	Kortteenleeuwerik	Blauwborst	Witbuikzandhoen	Atlasvliegenvanger
Lannervalk	Kuifleeuwerik	Groenlandse tapuit	Kuifkoekoek	Grauwe vliegenvanger
Med. slechtvalk	Veldleeuwerik	Izabeltapuit	Dwergooruil	Westelijke rouwtapuit
Steltkluit	Duinpieper	Atlasbergvink	IJsvogel	Wielewaal
Vorkstaartplevier	Graspieper		Draaihals	Appelvink

Gezien/gemist

Tijdens de reis in maart werden in totaal 32 soorten gezien die niet zijn gezien op de reis in april. En andersom zijn in april in totaal 22 soorten gezien die niet tijdens de reis in maart zijn gezien. De soorten waar het om gaat staan in de bovenstaande tabel.

Het merendeel van de soorten die slechts in één van de twee reizen werd gezien, werd dat slechts op een heel beperkt aantal dagen. Voor het merendeel ging het dus om weinig algemene soorten. Uitzonderingen hierop waren in maart: witgat (gezien op 6 dagen), witte kwikstaart (6), wilde eend (5) en steltkluut (4). Redelijk vaak geziene soorten tijdens de april reis die niet werden gezien in maart waren: Westelijke vale spotvogel (6) en grauwe vliegenvanger (6).

Meest algemene soorten

Sommige soorten zijn op (nagenoeg) alle dagen tijdens een reis gezien. Vaak waren dat ook nog eens soorten die op beide reizen de top haalden. Voorbeelden hiervan zijn: Marokkaanse merel (11 dagen in maart/11 dagen in april), Turkse tortel (11/11), huismus (11/11), grauwe buulbuul (11/10), torenvalk (11/10), en boerenwaluw (10/11).

Sterkste dalers (in maart algemener dan in april)		Sterkste stijgers (in april algemener dan in maart)	
Witgat (-6 dagen)	Steltkluut (-4)	Zomertortel (+8)	Zwarte spreeuw (+4)
Witte kwikstaart (-6)	Kleine plevier (-4)	Roodkopklauwier (+6)	Graszanger (+4)
Wilde eend (-5)	Fitis (-4)	Nachtegaal (+6)	Huiswaluw (+4)
Palmtortel (-5)	Europese kanarie (-4)	Grauwe vliegenvanger (+6)	Saharaanse groene bijeneter (+4)
Casarca (-4)	Woestijnvink (-4)	Westelijke vale spotvogel (+6)	Huisgierzwaluw (+4)
Aalscholver (-4)		Vale gierzwaluw (+5)	Gierzwaluw (+4)

Stijgers en dalers

Het aantal dagen dat soorten werden gezien tijdens de twee reizen wisselde. Met het verlopen van het seizoen namen sommige soorten af, terwijl anderen juist toenamen. De sterkste dalers en stijgers (aantal dagen waargenomen in maart min aantal dagen waargenomen in april) staan in boven staande tabel. Het merendeel van de soorten met een sterke stijging of daling zijn typische trekvogels die broeden in Europa.

Interpretatie ...

Sommige van de waargenomen soorten waren natuurlijk toevalstreffers (bijvoorbeeld steppenkiekendief) of zo aan een specifiek habitat/gebied gebonden soorten dat de daar onder goede omstandigheden doorgebrachte tijd allesbepalend is voor het aantal waarnemingen (bijvoorbeeld zeevogels). Wat in sommige gevallen de verschillen tussen de reizen verklaard was de opgedane gebiedskennis. Dat speelde ontegenzeggelijk een belangrijke rol bij het vinden van de Westelijke rouwtapuit.

Roodkopklauwier (BvG)

Maar voor de rest worden de verschillen voornamelijk veroorzaakt door het trekgedrag van de soorten. Met het voortschrijden van het voorjaar veranderde logischerwijs de soortensamenstelling van de trekvogels. Sommige soorten lijken al in maart hun doortrekkie te hebben (zoals witgat en witte kwikstaart) of waren opvallender doordat ze in die periode actief aan het zingen waren (zoals palmtortel en Europese kanarie).

Voor andere soorten viel de april-reis in de betere periode. Typische trekvogels als zomertortel, roodkopklauwier, nachtegaal en grauwe vliegenvanger bleken pas goed door te komen in april. Of waren toen veel opvallender. Hoewel de kans klein is, valt het niet uit te sluiten dat veel van de nachtegale die we in april diep in de bosjes hoorden zingen, er in maart ook al zaten maar toen hun mond hielden.

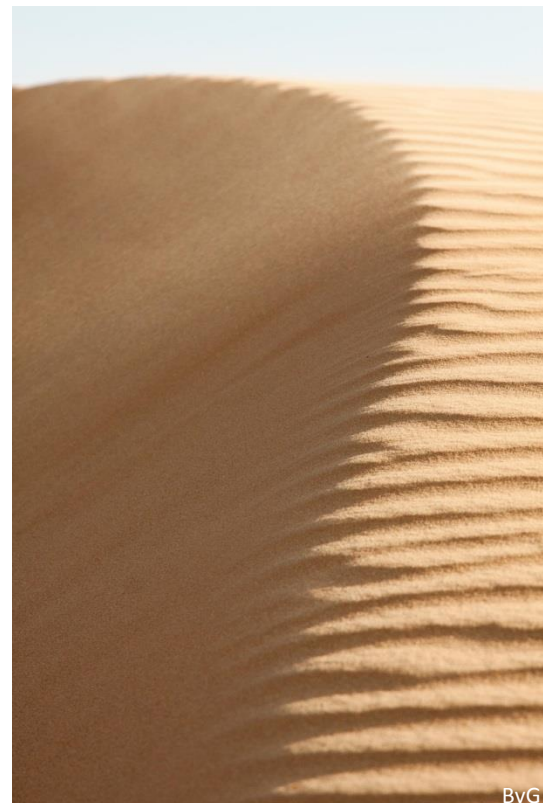
Behalve de trekvogels die van de Afrikaanse overwinteringsgebieden in het voorjaar naar de Europese broedgebieden trekken, heeft Marokko ook een aantal korte-afstandstrekkingen. Zo werd bijvoorbeeld tijdens de reis in april de Atlasbergvink niet gevonden. Dat had er alles mee te maken dat vrijwel alle sneeuw rond Oukaïmeden in de hoge Atlas al was verdwenen en de bergvinken hun heil hoger in de bergen hadden gezocht.

Een andere soort met een meer bescheiden trekgedrag is de Atlasgrasmus. De meeste

hiervan overwinteren in de woestijn en komen naar de bergen om te broeden. In maart zagen we geen atlasgrasmussen. Niet op de goed bekendstaande plekken in de bergen, maar ook geen toevaltreffers in de woestijn. Terwijl ze in april heel makkelijk te vinden waren, vooral doordat ze toen heel vocaal waren.

Invloed van het weer

Door de reizen van maart en april met elkaar te vergelijken ligt het voor de hand om in te zoomen op het voortschrijden van het voorjaar. En binnen een jaar zal dit waarschijnlijk ook de belangrijkste factor zijn die de verschillen in waargenomen soorten verklaart. Maar daarmee is niet gezegd dat ook in andere jaren dezelfde soorten in dezelfde periode gezien worden. In sommige jaren valt de piek juist vroeger en in andere jaren later.

BvG

Afgaande op de waarnemingen van de aankomst van in Nederland broedende trekvogels lijkt het erop dat 2014 een relatief

'laat' jaar was. Veel vogels kwamen later terug in Nederland dan gebruikelijk.

Nog niet alles is duidelijk over de aanjagers van 'vroeg' en 'late' jaren. Hoogstwaarschijnlijk speelt de voedselbeschikbaarheid in de overwinteringsgebieden (bij gebrek aan voedsel later vertrek), en de weersomstandigheden tijdens de trek (bij storm soms terugkeer naar overwinteringsgebieden) een belangrijke rol.

Veel soorten die in Marokko doortrekken overwinteren in de Sahel. Naar het zich laat aanzien was de winter van 2013/2014 qua regenval daar een redelijk normaal jaar. Dat kan een aanwijzing zijn dat de weersomstandigheden tijdens de trek terug naar de broedgebieden niet optimaal was.

Droogte

Ook in Marokko speelt het weer een belangrijke rol in het al dan niet voorkomen (of op zijn minst waarnemen) van soorten. In de tien jaar voorafgaand aan de reizen van 2014 was in het zuiden van Marokko veel minder regen gevallen dan normaal. In de laatste twee jaar was er zelfs geen regen van betekenis gevallen. Het resultaat hiervan was dat het stuwmeer bij Ouarzazate nog slechts een fractie van zijn normale oppervlak had, dat het meer bij Merzouga helemaal leeg stond, en dat in de steenwoestijn bij Boumalne nauwelijks een groen blaadje te vinden was.

Deze droogte maakte dat we logischerwijs weinig watervogels in het binnenland hebben gezien, maar het had ook zijn weerslag op de aantallen roofvogels. Het aantal prooidieren (zoals vette zandratten) was door de droogte zeer laag. Ook is het bekend dat in natte jaren de typische woestijnvogels als leeuweriken en zandhoenders in grotere groepen voorkomen. Dat vergroot aanzienlijk de kans om ze ook daadwerkelijk te vinden.

Stormen

Tijdens de april reis kwamen we bij onze aankomst in Merzouga terecht in een zandstorm. Op kniehoogte werd alles gezandstraald. Dit duurde vrijwel de hele nacht en in de middag van de volgende dag begon het weer te waaien. Voor ons een spektakel maar voor veel vogels een behoorlijke beproeving.

Het directe effect van de storm was dat de woestijnoehoe zijn gebruikelijke schuilplaats in de kliffen had verlaten. Door de wind die er recht op stond boden die onvoldoende beschutting. Gelukkig vonden we de volgende dag een woestijnoehoe in een klein groepje bomen. Daar had ie - op ooghoogte en op nog geen 15 meter afstand - zijn toevlucht in gezocht!

Ondertussen zaten ook de hoteltuinen vol met schuilende en aansterkende trekvogels. Veel bonte vliegenvangers, roodkopklauwieren, nachtegalen, gele kwikstaarten en gekraagde roodstaarten. De vogels waren vaak tot op korte afstand te benaderen wat wel aangeeft dat ze goed moe waren.

Op een gegeven moment reden we met de jeeps door de woestijn met geen boompje, struik of iets anders in de weide omgeving, toen een bonte vliegenvanger op de nog rijdende auto kwam aanvliegen en er onder ging zitten voor wat schaduw.

Serieuze obstakels

De indrukwekkende hoeveelheid vogels die door de storm te zien waren was voor ons natuurlijk een groot feest. Elk bosje wriemelde van het leven en dat maakte het af en toe zelfs enigszins stressvol om alles lang genoeg in beeld te krijgen voor determinatie. Het grote aantal dode vogels dat we vonden gaf ook aan dat een storm als deze zijn prijs heeft.

Voor de meeste vogels kwam de storm precies nadat ze de Sahara waren overgestoken. En dan te bedenken dat de beproevingen van de Hoge Atlas en de Middellandse zee nog vóór hen liggen, voordat ze ook maar in de buurt komen van hun broedgebieden.

Dat vogels van soms minder dan 15 gram elk jaar die tocht maken vond ik altijd al indrukwekkend. Maar na het in levende lijve meemaken van een zandstorm (en later nog een storm in de Anti-Atlas) vind ik de prestaties van trekvogels nagenoeg ongelofelijk.

Een bezoek aan Marokko is zeker de moeite waard voor de prachtige landschappen, vriendelijke mensen en mooie vogels. En een bezoek in de trektijd geeft je een goed idee van de hindernissen die trekvogels jaarlijks overwinnen. Na zo'n reis kijk je toch met andere ogen naar de vogels in onze eigen Hollandse achtertuin!

Barend

Soortenlijst: Marrokko 18-28 maart 2014 – BirdingBreaks ism Vogelbescherming Nederland

174	TOTAAL VOGELS	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Aantal soorten per dag waargenomen ≥ 2 personen (code 1)		36	40	50	36	31	34	45	61	67	67	39
Aantal soorten per dag waargenomen door 1 persoon (code 0)		2	5	3	2	1	0	1	1	3	2	1
Totaal aantal waargenomen soorten per dag		38	45	53	38	32	34	46	62	70	69	40
Aantal soorten per dag 'nieuw' voor de reis		38	27	18	10	9	9	7	15	20	18	3
Cumulatief aantal waargenomen soorten		38	65	83	93	102	111	118	133	153	171	174

0 = gezien/gehoord door 1 persoon

1 = gezien/gehoord door ≥ 2 personen

 = soort niet gezien tijdens reis 17-27 april 2014

VOGELS			Maart 2014											Totaal	
Nr	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
1	Casarca	<i>Tadorna ferruginea</i>			1			1	1	1		1		5	45%
2	Wilde Eend	<i>Anas platyrhynchos</i>			1				1	1	1		1	5	45%
3	Barbarijse Patrijs	<i>Alectoris barbara</i>										1		1	9%
4	Kuhls Pijlstormvogel	<i>Calonectris borealis</i>										0		1	9%
5	Grauwe pijlstormvogel	<i>Puffinus griseus</i>										1		1	9%
6	Jan-van-gent	<i>Morus bassanus</i>										1		1	9%
7	Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>			1				1	1	1	1	1	6	55%
8	Marokkaanse Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo lucidus/marrocanus</i>										1		1	9%
9	Blauwe Reiger	<i>Ardea cinerea</i>			1	1			1	1	1	1	1	7	64%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
10	Purperreiger	<i>Ardea purpurea</i>									1	1		2	18%
11	Kleine Zilverreiger	<i>Egretta garzetta</i>		1	1			1	1		1	1	1	7	64%
12	Ralreiger	<i>Ardeola ralloides</i>									1			1	9%
13	Koereiger	<i>Bubulcus ibis</i>	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	10	91%
14	Kwak	<i>Nycticorax nycticorax</i>									1			1	9%
15	Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	1	1	1	1			1	1		1	1	8	73%
16	Heremietibis	<i>Geronticus eremita</i>										1		1	9%
17	Zwarte Ibis	<i>Plegadis falcinellus</i>									1	1		2	18%
18	Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>							1		1	1		3	27%
19	Flamingo	<i>Phoenicopterus roseus</i>								1		1		2	18%
20	Dodaars	<i>Tachybaptus ruficollis</i>								1	1			2	18%
21	Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>			1				1					2	18%
22	Visarend	<i>Pandion haliaetus</i>			1					1			1	3	27%
23	Grijze Wouw	<i>Elanus caeruleus</i>									1			1	9%
24	Zwarte Wouw	<i>Milvus migrans</i>	1											1	9%
25	Slangenarend	<i>Circaetus gallicus</i>							1					1	9%
26	Bruine Kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>									1			1	9%
27	Steppenkiekendief	<i>Circus macrourus</i>									1			1	9%
28	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>		1										1	9%
29	Atlasarendbuizerd	<i>Buteo rufinus cirtensis</i>		1	1		1							3	27%
30	Dwergarend	<i>Aquila pennata</i>	1		1				1	1	1			5	45%
31	Havikarend	<i>Aquila fasciata</i>	1											1	9%
32	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	100%
33	Lannervalk	<i>Falco biarmicus</i>		1				1						2	18%
34	Mediterrane Slechtvalk	<i>Falco peregrinus brookei</i>	1							1				2	18%
35	Barbarijse Valk	<i>Falco pelegrinoides</i>						1				1		2	18%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
36	Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>							1		1			2	18%
37	Meerkoet	<i>Fulica atra</i>			1				1		1	1	1	5	45%
38	Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>											1	1	9%
39	Steltkluut	<i>Himantopus himantopus</i>								1	1	1	1	4	36%
40	Kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>			0				1					1	9%
41	Griel	<i>Burhinus oedicnemus</i>										1		1	9%
42	Renvogel	<i>Cursorius cursor</i>				1	1		1					3	27%
43	Vorkstaartplevier	<i>Glareola pratincola</i>										0		1	9%
44	Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>										1		1	9%
45	Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>								1		1	1	3	27%
46	Kleine Plevier	<i>Charadrius dubius</i>	1	1				1	1	1	1			6	55%
47	Strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus</i>								1		1	1	3	27%
48	Grutto	<i>Limosa limosa</i>								1			1	2	18%
49	Rosse Grutto	<i>Limosa lapponica</i>											1	1	9%
50	Wulp	<i>Numenius arquata</i>								1		1		2	18%
51	Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>									1	1	1	3	27%
52	Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>								1	1	1	1	4	36%
53	Witgat	<i>Tringa ochropus</i>	1		1			1		1	1	1		6	55%
54	Tureluur	<i>Tringa totanus</i>									1	1	1	3	27%
55	Kleine Strandloper	<i>Calidris minuta</i>								1		1		2	18%
56	Krombek- strandloper	<i>Calidris ferruginea</i>											1	1	9%
57	Bonte Strandloper	<i>Calidris alpina</i>								1		1	1	3	27%
58	Audouins Meeuw	<i>Larus audouinii</i>										1		1	9%
59	Kokmeeuw	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>										1		1	9%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
60	Kleine Mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>										1	1	2	18%
61	Geelpootmeeuw	<i>Larus michahellis</i>										1	1	2	18%
62	Lachstern	<i>Gelochelidon nilotica</i>										1		1	9%
63	Grote Stern	<i>Sterna sandvicensis</i>										1	1	2	18%
64	Visdief	<i>Sterna hirundo</i>										1		1	9%
65	Sahelzandhoen	<i>Pterocles senegallus</i>						1						1	9%
66	Kroonzandhoen	<i>Pterocles coronatus</i>						1						1	9%
67	Rotsduif	<i>Columba livia</i>				1								1	9%
68	Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	1	1	1		1				1	1	1	7	64%
69	Zomertortel	<i>Streptopelia turtur</i>					1							1	9%
70	Turkse Tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	100%
71	Palmtortel	<i>Streptopelia senegalensis</i>			1	1	1	1	1	1	1	1		8	73%
72	Koekoek	<i>Cuculus canorus</i>	1	1	1						0			4	36%
73	Woestijnoehoe	<i>Bubo ascalaphus</i>					1							1	9%
74	Woestijnsteenuil	<i>Athene (noctua) glaux</i>		0	1	1	1				1			5	45%
75	Egyptische Nachtzwaluw	<i>Caprimulgus aegyptius</i>						1						1	9%
76	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>				1		1		1	1		1	5	45%
77	Vale Gierzwaluw	<i>Apus pallidus</i>									0	1	0	3	27%
78	Huisgierzwaluw	<i>Apus affinis</i>	1	1										2	18%
79	Saharaanse Groene Bijeneter	<i>Merops persicus chrysocercus</i>						1						1	9%
80	Bijeneter	<i>Merops apiaster</i>			1					1	1	1	1	5	45%
81	Scharrelaar	<i>Coracias garrulus</i>								0				1	9%
82	Hop	<i>Upupa epops</i>	1		1	1		1	1	1	1			7	64%
83	Grote Bonte Specht	<i>Dendrocopos major</i>			0									1	9%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
84	Levaillants Specht	<i>Picus vaillantii</i>		1										1	9%
85	Witbandleeuwerik	<i>Alaemon alaudipes</i>				1		1						2	18%
86	Rosse Woestijnleeuwerik	<i>Ammomanes cinctura</i>						1						1	9%
87	Woestijnleeuwerik	<i>Ammomanes deserti</i>				0			1	1				2	18%
88	Diksnavelleeuwerik	<i>Ramphocoris clotbey</i>					1							1	9%
89	Kortteenleeuwerik	<i>Calandrella brachydactyla</i>					1							1	9%
90	Atlasstrandleeuwerik	<i>Eremophila alpestris atlas</i>		1										1	9%
91	Temmincks Strandleeuwerik	<i>Eremophila bilopha</i>				1	1							2	18%
92	Kuifleeuwerik	<i>Galerida cristata</i>									1	1		2	18%
93	Langsnavelkuifleeuwerik	<i>Galerida macrorhyncha</i>			1				1	1	1			4	36%
94	Theklaleeuwerik	<i>Galerida theklae</i>	1			1	1	1		1				5	45%
95	Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>							1					1	9%
96	Vale Oeverzwaluw	<i>Riparia paludicola</i>									1			1	9%
97	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>			1					1				2	18%
98	Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	91%
99	Rotszwaluw	<i>Ptyonoprogne rupestris theresae</i>		1	1	1								3	27%
100	Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>				1	1							2	18%
101	Roodstuitzwaluw	<i>Cecropis daurica</i>	1	1	1							1		4	36%
102	Duinpieper	<i>Anthus campestris</i>										1		1	9%
103	Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>							1	1		1		3	27%
104	Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>							0					1	9%
105	Witte Kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>	1		1		1			1	1	1		6	55%
106	Marokkaanse Kwikstaart	<i>Motacilla subpersonata</i>				1			1	1		1		4	36%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
107	Iberische Kwikstaart	<i>Motacilla cinereocapilla iberiae</i>			1				1	1	1	1		5	45%
108	Engelse Kwikstaart	<i>Motacilla flavissima</i>					0							1	9%
109	Grote Gele Kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	1	1	1	1								4	36%
110	Grauwe Bulbuul	<i>Pycnonotus barbatus</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	100%
111	Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>		1										1	9%
112	Blauwe Rotslijster	<i>Monticola solitarius</i>		1		1								2	18%
113	Marokkaanse Merel	<i>Turdus merula mauritanicus</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	100%
114	Grote Lijster	<i>Turdus viscivorus deisleri</i>		1										1	9%
115	Graszanger	<i>Cisticola juncidis</i>	1								1			2	18%
116	Cetti's Zanger	<i>Cettia cetti</i>	1		1	1					1			4	36%
117	Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>								1				1	9%
118	Kleine Karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>									1			1	9%
119	Saharaanse Vale Spotvogel	<i>Iduna pallida reiseri</i>								1				1	9%
120	Vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapilla balearica</i>		1										1	9%
121	Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1						1	1	1			4	36%
122	Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>								1				1	9%
123	Bergfluitier	<i>Phylloscopus bonelli</i>								1	1	1	1	4	36%
124	Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	1		1				1		1			4	36%
125	Afrikaanse Woestijngrasmus	<i>Sylvia deserti</i>						1						1	9%
126	Brilgrasmus	<i>Sylvia conspicillata</i>					1			1				2	18%
127	Baardgrasmus	<i>Sylvia inornata</i>						1	1	1	1			4	36%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
128	Kleine Zwartkop	<i>Sylvia melanocephala</i>	1	1					1	1	1	1	1	7	64%
129	Bonte Vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>		0										1	9%
130	Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>							1					1	9%
131	Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>	1	1	1						1			4	36%
132	Westelijke Rosse Waaijerstaart	<i>Cercotrichas galactotes galactotes</i>									1			1	9%
133	Zwarte Roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	0	1	1									3	27%
134	Gekraagde Roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>									0			1	9%
135	Diadeemroodstaart	<i>Phoenicurus moussieri</i>		1	1					1	1	1		5	45%
136	Paapje	<i>Saxicola rubetra</i>									1			1	9%
137	Roodborsttapuit	<i>Saxicola rubicola</i>									1			1	9%
138	Zwarte Tapuit	<i>Oenanthe leucura</i>		0	1	0				1		1		5	45%
139	Witkruintapuit	<i>Oenanthe leucopyga</i>			1	1	1	1	1	1				6	55%
140	Seeböhms Tapuit	<i>Oenanthe seebohmi</i>		1						1				2	18%
141	Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>				1				1		1		3	27%
142	Groenlandse tapuit	<i>Oenanthe oenanthe leucorhoa</i>			1									1	9%
143	Roodstuittapuit	<i>Oenanthe moesta</i>				1	1							2	18%
144	Westelijke Blonde Tapuit	<i>Oenanthe hispanica</i>									1	1		2	18%
145	Woestijntapuit	<i>Oenanthe deserti</i>			1	1	1	1	1	1				6	55%
146	Izabeltapuit	<i>Oenanthe isabellina</i>					1							1	9%
147	Bruingele Babbelaar	<i>Turdoides fulva</i>					1	1						2	18%
148	Zwarte Mees	<i>Periparus ater atlas</i>		1										1	9%
149	Koolmees	<i>Parus major</i>	1	1	1						1	1	1	6	55%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
150	Maghrebpimpelmees	<i>Cyanistes ultramarinus</i>		1	1	1					1		1	5	45%
151	Woestijnklapekster	<i>Lanius elegans elegans/algeriensis</i>		1	1	1		1	1	1	1	1		8	73%
152	Roodkopklauwier	<i>Lanius senator</i>							1	1	1			3	27%
153	Zwartkruintsjagra	<i>Tchagra senegalus cucullatus</i>									1			1	9%
154	Maghrebekster	<i>Pica pica mauritanica</i>	1							1	1	1	1	5	45%
155	Alpenkraai	<i>Pyrhocorax pyrrhocorax</i>		1										1	9%
156	Alpenkauw	<i>Pyrhocorax graculus</i>		1										1	9%
157	Bruinnekraaf	<i>Corvus ruficollis</i>					1	1	1					3	27%
158	Afrikaanse Raaf	<i>Corvus corax tingitanus</i>		1	0							1		3	27%
159	Zwarte Spreeuw	<i>Sturnus unicolor</i>	1							1	1	1		4	36%
160	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	100%
161	Spaanse Mus	<i>Passer hispaniolensis</i>									1			1	9%
162	Woestijnmus	<i>Passer simplex</i>						1						1	9%
163	Rotsmus	<i>Petronia petronia</i>		1										1	9%
164	Atlasvink	<i>Fringilla coelebs africana</i>	1	1	1	1					1		1	6	55%
165	Groenling	<i>Carduelis chloris voousi</i>	1				1		1	1	1	1		6	55%
166	Putter	<i>Carduelis carduelis parva</i>	0			1	1		1					4	36%
167	Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>		0	1	1		1	1		1	1		7	64%
168	Europese Kanarie	<i>Serinus serinus</i>	1	1	1	1	1		1	1	1		1	9	82%
169	Atlasbergvink	<i>Rhodopechys sanguineus alienus</i>		1										1	9%
170	Woestijnvink	<i>Bucanetes githagineus</i>				1	1	1	1	1				5	45%

Nr.	Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	# dagen	% dagen
171	Cirlgors	<i>Emberiza cirlus</i>	1											1	9%
172	Grijze Gors	<i>Emberiza cia</i>		0	1									2	18%
173	Huisgors	<i>Emberiza sahari</i>	1		1	1	1	1		1	1	1	1	9	82%
174	Grauwe Gors	<i>Emberiza calandra</i>			1									1	9%

	Zoogdieren		18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1	Barbarijse grondeekhoorn	<i>Atlantoxerus getulus</i>		1						1	1		
2	Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>			0								
3	Fat sand rat	<i>Psammomys obesus</i>					1						
4	Kaapse haas	<i>Lepus capensis</i>					1						
5	Vos	<i>Vulpus vulpus</i>										1	
6	Kuhls dwergvleermuis	<i>Pipistrellus khulii</i>				1							
	Overige soortgroepen												
1	Moorse landschildpad	<i>Testudo graeca</i>	1								1		
2	Moorse beekschildpad	<i>Mauremys leprosa</i>							1		1		
3	Atlas Day Gecko	<i>Quedenfeldtia trachyblepharus</i>		1									
4	Sahara frog	<i>Pelophylax saharicus</i> (syn. <i>Rana saharica</i>)				1				1			
5	Doornstaart-agame sp.	<i>Uromastyx</i> sp.									1		
6	Gestippelde zeehaas	<i>Aplysia punctata</i>											1
7	Marokkaanse parelhagedis	<i>Timon tangitanus</i>								1			

Vogelreis Marokko maart 2014

Reisgezelschap in de Hoge Atlas. V.l.n.r.: Marc, Jacqueline, Gerke, Trudie, Dorine (gehurkt), Lous, Ben (gehurkt), Gijs, Nelly, Imad en Barend.